VARLIQ واریق
Dil, Ədəbiyyat, Mədəniyyət və Cəmiyyət Araşdırmaları Dərgisi
Dil, Edebiyat, Kültür ve Toplum Araştırmaları Dergisi
Journal of Language, Literature, Culture and Social Studies
İkinci Dönem. Sayı: 2025: 40(2), ss. 7-8
Telif Haqqı©Varlıq Dergisi

سونوش:

بختیار واهابزاده 100 یاشیندا

سئوگیلی اوخوجولار،
بؤیوک بیر شرف و موتلولوقلا الینیزده‌کی بو سایییمیزی، یالنیزجا آذربایجان ادبیاتی‌نین دئییل، عینی زاماندا بوتون تورک دونیاسی‌نین کؤنوللرینده تخت قورموش اولان بؤیوک شاعیر و یازار بختیار واهابزاده‌یه آییرمیش بولونماقداییق. دوغومونون 100-جو ایلی وسیله‌سی ایله حاضیرلادیغیمیز بو اؤزل سایییدا، اونون حیاتینی، ادبی شخصیتینی، فیکیر دونیاسی و اثرلرینده‌کی میلّی روحو آنماق و آنلاماق ایسته‌دیک.

بختیار واهابزاده، یالنیزجا چاغداش آذربایجان ادبیاتی‌نین پارلاق اولدوزلاریندان بیری دئییل؛ عینی زاماندا میلّی دوروشو، فیکیر جسارتی و خالقی‌نین طالعینه دویدوغو درین سوروملولوق (مسئولیت) حیسّی ایله اؤنه چیخان بؤیوک بیر شخصیتدیر. او، سوویتلر بیرلیگی‌نین باسقیجی رژیمی آلتیندا یاشادیغی دؤنمده ده، آذربایجان‌ین باغیمسیزلیق مجادله‌سی ایللرینده ده، بو مجادله سونراسی دؤنمده ده عینی قرارلیلیقلا و عزمله قلمینی خالقی‌نین خیدمتینه سونموش، فیکیر و صنعت یولویلا دیره‌نیشینی سوردورموشدور. عؤمرونون سونونا دک بؤلونموش وطنین آجیسی ایله یوغرولموش، بیرلشیک بیر آذربایجان اومودو ایله یاشامیشدیر. بو آجی، حسرت و اومود اونون اثرلرینه ایچدنلیک و درینلیک قاتان تمل دویغولار اولموشدور.

اونون بو قونوداکی ان گوجلو شعرلریندن بیری اولان «گولوستان» منظومه‌سی، آذربایجان‌ین بؤلونموشلویونه قارشی بیر ویجدان هایقیریشی، بیر میلّی حسابلاشما اولاراق ادبی تاریخیمیزده‌کی یئرینی آلمیشدیر. بو اثرینده، آذربایجان‌ی ایکییه بؤلنلری، خالقینی بیر-بیریندن قوپارانلاری آچیقجا الشدیرن واهابزاده، هئچ بیر سیاسی باسقیدان چکینمه‌دن، اؤزللیکله گونئی آذربایجان‌ین سسی اولماغا داوام ائتمیش؛ تورک کیملیگینی یوخ ائتمه‌یه چالیشانلارا قارشی قلمی ایله آمانسیز بیر مجادله وئرمیشدیر. اونون جسارتی، یالین دیلی و درین دویارلیلیغی، هم چاغداشلارینا هم ده یئنی نسیللره اؤرنک اولموشدور.

من، باکی‌دا اؤیرنجیلیک ایللرینده بو بؤیوک شخصیتله ایکی ایل بویونجا هارداسا هر گون گؤروشمه فرصتی و شرفینی یاشامیش بیری اولاراق، اونون نئجه بیر وطن عاشیقی، نئجه بیر میلّت سئوداسی اولدوغونا شخصا تانیقلیق ائتدیم. دانیشیقلاری‌نین هر سطیرینده، وطنین بؤلونموش طالعیندن، تورک میلّتی‌نین پارچالانمیشلیغیندان بحث ائدردی. آنجاق اومودونو هئچ بیر زامان ایتیرمز، گله‌جگه دایما اومودلو و اینانج دولو بیر باخیشلا یاناشاردی.

واهابزاده، دویغوسال یؤنو گوجلو بیر شاعیردی. تئز ائتکیلنر، تئز کدرلنر، آما عینی سرعتله ده سئوینج دویابیلردی. نه وار کی، بو دویغوساللیغی اونو هئچ بیر زامان گرچکلردن اوزاقلاشدیرماز، تام ترسینه توپلومسال (اجتیماعی) مسئله‌لرده چوخ داها کسکین و اصابتلی تثبیتلر یاپماسینی ساغلاردی. او، یالنیزجا دیش (خاریجی) دوشمنلری دئییل، اؤز میلّتینه یابانجیلاشان، آنا دیلیندن اوزاق دوران، اؤز کیملیگینی انکار ائدن انسانلاری دا سرت بیر دیلله تنقید ائدردی. صمیمی و ایچدندی؛ نه دوشونورسه اونو یازماقدان، نه حیسّ ائدیرسه اونو سؤیله‌مکدن هئچ بیر زامان چکینمزدی.

واهابزاده، سینیرلارین (سرحدلرین) قاپالی اولدوغو دؤنمده بئله، گونئی آذربایجان‌داکی شاعیر، یازار و آیدینلارلا باغلارینی قوپارمامیش، اونلارا روحیه وئرن، حرکته گئچمه‌لری اوچون چاغریدا بولونان اؤنجو بیر میسیون (رسالت) اوستلنمیشدیر. شهریار، سهند، سؤنمز و ساوالان کیمی تورکجه یازان گونئیلی شاعیرلرله مکتوبلاشمیش، درگیمیزین قوروجوسو پروفسور دوکتور جواد هیئت‌له قارداشلیق سویه‌سینده بیر دوستلوق قورموش، باکی‌یا گلن گونئی آذربایجانلی اؤیرنجیلره سئوگی ایله صاحیب چیخمیشدیر. اونون بو یؤنو، اونو یالنیزجا بیر شاعیر دئییل، میلّی ادبیاتین داشییجیسی و سؤزجوسو اولاراق دا اؤزل و اؤنملی قیلمیشدیر.

بوگون تبریزده، تهران‌دا، اردبیل و اورمیه‌ده ان چوخ ازبرله‌نن، ان چوخ سئویلن و حاقیندا ان چوخ دانیشیلان شاعیرلرین باشیندا واهابزاده گلیر. بلکه عؤمرونده اؤزگورجه (آزادجا) تبریز کوچه‌لرینی آرشینلاما امکانی تاپمامیشدیر؛ آما اونون شعرلری، تبریزین کوچه‌لرینده هله ده یانقیلانماقدا، هر یاشدان انسانین اوره‌گینه توخونماقدادیر. آنا دیلینده تحصیل حاقیندان محروم بوراخیلمیش میلیونلارجا گونئی آذربایجان تورکو اوچون، واهابزاده‌نین اثرلری بیر اؤیره‌دیجی قاینا‌ق، بیر میلّی بیلینج (شعور) قیلاووزو ماهیتینده‌دیر.

نه یازیق کی، واهابزاده‌نین شعرلری‌نین گونئی آذربایجان‌دا دفعه‌لرجه باسیلمیش اولماسینا یاخمایاراق، اونون حاقیندا یاییملانمیش بیلیمسل چالیشمالارین آزلیغی دقت چکمکده‌دیر. بو اسکیکلیگی بیر نبضه ده اولسا گئدرمک آماجی ایله، بو ساییمیزدا یئر آلان یازیلاری عرب حرفلری ایله یاییناماغی اویغون گؤردوک. چونکو اینانیریق کی، بختیار واهابزاده کیمی بیر شخصیت، یالنیزجا بیر اؤزل سایی دئییل، اونلارجا حتی یوزلرجه اثری و کیتابی حاق ائتمکده‌دیر.

بو وسیله ایله آذربایجان‌ین و تورک میلّتی‌نین ویجدانی و قلمی اولموش بو بؤیوک شاعیریمیزی دوغومونون 100-جو ایلینده بیر کز داها رحمت، سایغی و مینّتله آنیر؛ اولو تانری‌دان انا رحمت دیله‌ییریک.

دوکتور محمدرضا هیئت
وارلیق درگیسی باش ادیتورو